

Verslag Bosnië 11 juli herdenking

Al negen jaar lang ga ik ieder jaar mee met een humanitair transport naar Bosnië. Wij gaan met 4x4 auto's (terreinwagens) de bergen in om daar de mensen, die nog steeds slachtoffer zijn van de Bosnische oorlog(1992-1995), te helpen. Twee maal mocht ik al een ambulance, van het Rode Kruis Den Haag, naar Bosnië brengen voor het Rode Kruis daar.

Door het Rode Kruis in Srebrenica ben ik al verschillende malen uitgenodigd om de herdenking van 11 juli bij te komen wonen. Op 11 juli 1995 is namelijk de dag dat ruim 600 Nederlandse militairen (Dutchbatters) in Tuzla en Srebrenica daar hun humanitaire werk deden. Op 11 juli kwam daar abrupt een eind aan toen Bosnisch-Servische troepen onder bevel van generaal Ratko Mladic zich met tanks een weg forceerde tot in de stad Srebrenica. De vluchtende mensen zochten hun toevlucht bij het VN-Dutchbat kamp in Potocari, maar deze stonden machteloos. Hierdoor konden de troepen daar ca 8000 moslimmannen en jongens deporteren en later vermoorden. Hun lijken worden gedumpt in vele massagraven die nog steeds niet allemaal terug gevonden zijn. Dit wordt gezien als de ergste daad van genocide in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog.

Dit jaar ben ik met mijn man Harry en Hans(waar ik altijd mee samen rijdt en tevens organisator is van het humanitair transport) en zijn vrouw Els naar deze herdenking geweest. Harry die in de loop der jaren al duizenden foto's en films van ons heeft gezien is zeer onder de indruk en zegt dan ook dat "geen foto of film kan benadrukken zoals het daar werkelijk is". We slapen bij Bida, een vrouw die haar man, broer en verschillende familieleden is verloren. Haar man is tot de dag van vandaag nog niet gevonden.

Op zaterdag dan is het zover. We gaan te voet op weg naar het monument en de begraafplaats. Overall zie je groepjes mensen lopen die dezelfde route lopen als hun familie die van heinen en verre kwamen, opgedreven vluchtend naar Srebrenica en Potocari, omdat hier een veilige NV enclave zou zijn.

Op de begraafplaats aangekomen wordt de vlag al gehesen, daarna wordt er door een zangeres en een koor een prachtig lied gezongen vlak voor 538 kisten die daar gereed staan, met hierin de restanten van lichamen die dit jaar gevonden en geïdentificeerd zijn.

Ik loop even langs mijn collega's rode Kruisers en krijg gelijk een pasje om naar binnen te mogen.

Nadat er gezonden en gebeden is door tienduizenden aanwezige familieleden worden de namen van de overledenen één voor één opgenoemd. Dan komen de mannelijke familieleden uit het publiek om de kist op te pakken en deze naar de laatste rustplaats te brengen. Hier wordt de kist gezamenlijk met de hele familie herbegraven.

Het is een verschrikkelijk emotioneel gebeuren om 538 kisten tegelijk te zien worden herbegraven door familieleden. Ook wij houden het niet droog en voelen ons betrokken bij de familieleden die we zo goed mogelijk proberen te troosten.

Wat mij zeer verbaast is dat er geen enkele officiële delegatie uit Nederland aanwezig is, terwijl onze militairen hier toch zo nauw betrokken bij waren. Oostenrijk, Duitsland en vele andere landen zijn wel vertegenwoordigd. Drie dagen later lees ik in de krant dat er wel enkele europarlementairs aanwezig waren, maar geen waarnemers van de regering. Sluiten wij nog steeds onze ogen hiervoor?

De dag daarna zijn we nog naar de stad Mostar gegaan waar de beruchte brug ligt die tijdens de oorlog gebombardeerd is en door de Amerikanen is herbouwd in zijn originele stijl.

Na zoveel emoties en indrukken gaat hierna pas onze vakantie echt beginnen, met in ons achterhoofd des te meer het besef hoe goed we het hier in Nederland toch hebben!

31 augustus 2009

Ik ben weer een week naar Bosnië geweest met een humanitair transport en ook nog even langs de begraafplaats gegaan. Negen jaar lang kom ik hier nu al maar na de herdenking en alle verdriet wat ik heb gezien op 11 juli j.l. , is het voor mij o zo moeilijk te begrijpen dat zoiets ooit kan gebeuren.

Cisca Bos